МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ТУРИСТИЧНА АСОЦІАЦІЯ УГОРЩИНИ «КАРПАТИ-ТІСА»
КОШИЦЬКИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (СЛОВАЧЧИНА)
ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БОЛГАРСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КОЛЕДЖ
ВИЩА ШКОЛА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН І СУСПІЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В ХЕЛМІ (ПОЛЬЩА)
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ТУРИЗМУ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ СПРАВИ ЧДТУ

МАТЕРІАЛИ
XII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ТУРИСТИЧНИЙ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННИЙ БІЗНЕС В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ТА РЕГУЛЮВАННЯ»

18–19 березня 2021 року
м. Черкаси

Том 1

Черкаси 2021

УДК 379.85:640.4(063)
ББК 65.433
М34

Редакційна колегія:
Григор О. О., д.політ.н., доцент;
Лазуренко В. М., д.і.н., професор;
Чепурда Г. М., д.і.н., професор;
Чепурда Л. М., д.е.н., професор

Відповідальна за випуск: *Старинець О. А.*

Матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції «Туристичний та готельно-ресторанний бізнес в Україні: проблеми
М34 розвитку та регулювання» : 18–19 березня 2021 року, м. Черкаси [Електронний ресурс] : у 2-х томах / М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. – Т. 1. – Черкаси: ЧДТУ, 2021. – 175 с.

Розглянуто актуальні питання стратегічного розвитку туристичного та готельно-ресторанного бізнесу в Україні і світі. Проаналізовано сучасні тенденції, проблеми державного регулювання та інтеграції України до світового простору в галузі туризму. Розкрито актуальні проблеми менеджменту та маркетингу, планування та прогнозування діяльності підприємств туристичного та готельно-ресторанного бізнесу. Проаналізовано науковий базис новітніх технологій в галузі туризму.

Для науковців, студентів, аспірантів та фахівців галузі.

УДК 379.85:640.4(063)
ББК 65.433

© Авторські тексти, 2021

ЗМІСТ

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОГО ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ

Chepurda H. M. MANAGING OVERTOURISM IN HOSPITALITY: THE POST-COVID-19 INDUSTRY 8

Чепурда Л. М., Медвєдєв Г. В. АНАЛІЗ РІВНЯ РОЗВИТКУ РИНКУ ГОТЕЛЬНИХ ПОСЛУГ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ 11

Чепурда Л. М., Петренко С. М. КЛАСИФІКАЦІЯ ІТ-ТЕХНОЛОГІЙ ЕКОНОМІКИ ПІДПРИЄМСТВ В ГАЛУЗІ ТУРИЗМУ 14

Басюк Д. І., Машовець Д. Г. ТАЇЛАНД ЯК ПЕРСПЕКТИВНА ТУРИСТИЧНА ДЕСТИНАЦІЯ 17

Byelikova M. PROFESSIONAL ETHIC AND WAITER SERVICE OF THE «KHORTITSA PALACE» HOTEL IN ZAPORIZHZHIA 18

Бергхауер О. О., Фодор Д. Д., Товт А. А. КІЛЬКІСТЬ ТА ПОКАЗНИКИ ВІДВІДУВАНОСТІ КОЛЕКТИВНИХ ЗАКЛАДІВ РОЗМІЩЕННЯ НА ЗАКАРПАТТІ 20

Калько А. Д., Глушкова Т. С., Клочан Г.О. УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ ВПРОВАДЖЕННЯ АУТСОРСИНГУ У ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКИХ ГОТЕЛІВ 23

Коніщева Н. Й., Ткачова С. С. ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ТРАНСФОРМАЦІЇ СЕКТОРУ ТУРИЗМУ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19 26

Kornilov Ievg. THE IMPORTANCE OF A GOOD TOURISTIC PRODUCT FROM INBOUND TOUR OPERATORS IN UKRAINE. MICE TOURISM AS A REMEDY FOR UKRAINIAN INTERNATIONAL TOURISM AFTER COVID-19 PANDEMIC 31

Кушнірук Г. В., Корнєва В. В. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ «ТЕМНОГО» ТУРИЗМУ В ЧОРНОБИЛЬСЬКІЙ ЗОНІ ВІДЧУЖЕННЯ 34

Кушнірук Г. В., Щерб'як О. В. ЕКОТУРИЗМ ЯК АЛЬТЕРНАТИВА ВИРІШЕННЯ ОВЕРТУРИЗМУ 37

Мельниченко С. В., Авдан О. Г. ТУРИСТИЧНИЙ БРЕНД УКРАЇНИ: ФАКТОРИ ВПЛИВУ 40

Рибальченко Н. П. СУЧАСНИЙ ВПЛИВ ІНТЕРНЕТУ НА ОРГАНІЗАЦІЮ ЕЛЕКТРОННОГО ТУРИЗМУ 42

Смирнов І. Г., Любіцева О. О. РЕСТОРАННИЙ БІЗНЕС В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ: ДОСВІД УКРАЇНИ 44

Старинець О. А., Куракін О. Б. ОСОБЛИВОСТІ ФЕМІНІЗАЦІЇ ТА НЕЙТРАЛІЗАЦІЇ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ (НА ПРИКЛАДІ ПРОФЕСІЙНОЇ НОМЕНКЛАТУРИ У СФЕРІ ТУРИЗМУ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ СПРАВИ) 47

УДК 338.486.2

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ «ТЕМНОГО» ТУРИЗМУ В ЧОРНОБИЛЬСЬКІЙ ЗОНІ ВІДЧУЖЕННЯ

Кушнірук Г. В., *к.е.н., доцент кафедри туризму і готельної справи*
Корнєва В. В., *студентка*
Львівський інститут економіки і туризму

В останні роки стрімкий розвиток туристичної індустрії призвів до необхідності виокремлення нових різновидів в існуючій класифікації туризму. Одним з найпопулярніших видів є так званий «темний» туризм, який щорічно знаходить все більше прихильників та набирає обертів у своєму розвитку.

«Темний» туризм (англ. dark tourism) передбачає відвідування місць і пам'яток, історично пов'язаних із смертю та трагедією, руйнуванням, стихійними лихами, а також місць, пов'язаних із містикою. Декілька років тому в інтернеті з'явився сайт www.dark-tourism.com, де можна знайти цікаві об'єкти «темного» туризму по всьому світі. Популярними дестинаціями «темного» туризму, що пов'язані з тероризмом і масовими трагедіями, є Auschwitz (Польща), Чорнобильська АЕС (Україна), Hiroshima and Nagasaki Atomic Bomb and Peace Park (Японія), Ground Zero (США) тощо [3]. Мотивація споживачів «темного» туризму пояснюється такими причинами: отримання нових вражень та емоцій; бажання уславити пам'ять загиблих; дослідження нових туристичних дестинацій; зацікавлення новими об'єктами «темного» туризму; почуття патріотизму.

За останні роки значно активізувався «темний» туризм, а особливо зріс попит на туристичні подорожі до Чорнобильської зони відчуження серед іноземних відвідувачів. Туристичний сезон до Зони починається з березня і триває до холодів (рис. 1). За 10 місяців 2020 р. Чорнобильську зону відчуження відвідали 31720 осіб, що на 70% менше, порівняно з 2019 р. (у цей же період 2019р. у зоні відчуження побували 107641 відвідувач). На зменшення потоку туристів вплинуло обмеження в'їзду до зони відчуження у зв'язку з пандемією COVID-19 та запровадженням карантину 18 березня 2020 р. Наприкінці серпня Україна закрила кордони для в'їзду іноземців, тому у вересні до зони відчуження їхали в основному українці (3734 особи). У жовтні заборону на в'їзд було скасовано і кількість відвідувачів у місяці жовтні вже становила 7202 особи [6].

Варто зазначити, що до зони відчуження активно їхали громадяни різних країн світу. Так у 2019 р. вони складали 79% від загальної кількості відвідування. Громадяни України становили 21%. Найбільша кількість іноземних туристів (15%) прибула з Великої Британії [1]. Серед іноземних відвідувачів є також поляки, німці, американці, чехи та ін.

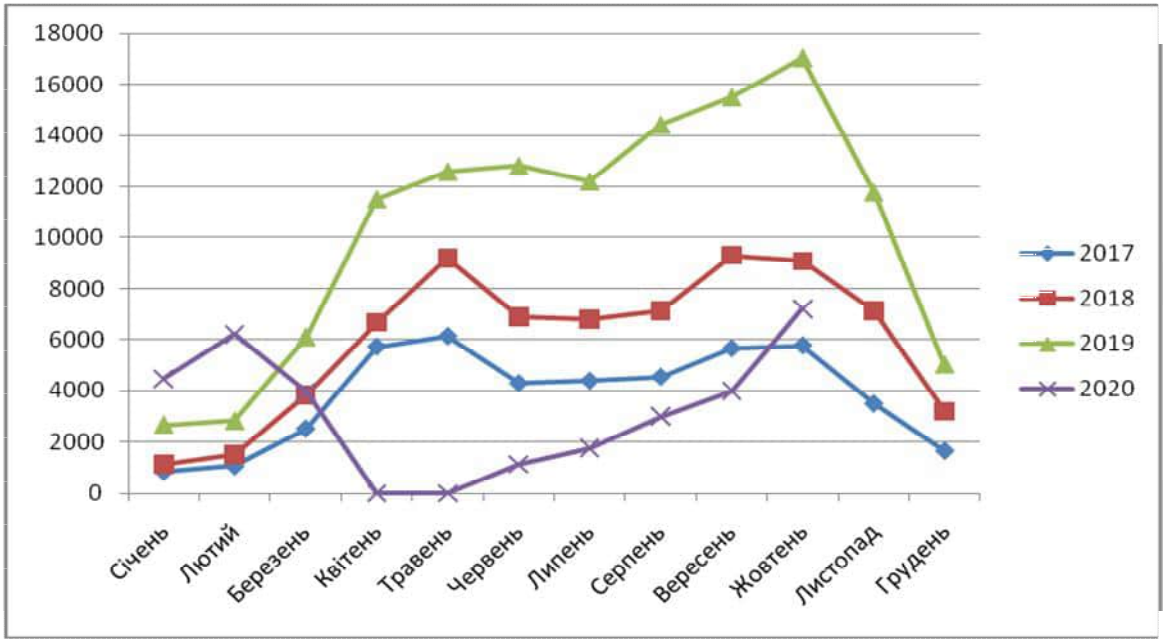

Рис. 1. Динаміка кількості відвідувачів Чорнобильської зони відчуження у 2017-2020 рр., осіб

Велику роль у популяризації «темного» туризму на рівні окремих туристичних об'єктів відіграє інформаційне, мас-медійне та інфраструктурне забезпечення. Зростання попиту також пов'язане з нещодавньою тридцятою річницею катастрофи. Однак головна причина такого підвищеного інтересу до ЧАЕС – це вихід серіалу від HBO «Чорнобиль» (6 травня 2019 р.), який розповідає про аварію у 1986 р. і наслідки її ліквідації. За версією популярного сайту про кінематограф IMDB, навесні 2019 р. стрічка очолила рейтинг найкращих серіалів світу. На зростання популярності Чорнобильської зони серед туристів вказує і Ємельяненко Я., директор туроператора «ЧОРНОБИЛЬ ТУР» [2].

Туроператори пропонують як одноденні, так і багатоденні програми поїздок, які розроблені таким чином, щоб дати можливість довше увібрати в себе привілля природи і красу ландшафтів Зони, познайомитися з об'єктами ЧАЕС, в процесі переміщення на місцевості пройти практичний тренінг по радіації, радіаційного забруднення і радіаційного виживання, ознайомитися з усіма історично важливими спорудами м. Прип'ять, більш повно дізнатися про старовинне м. Чорнобиль, поспілкуватися з самоселами в декількох населених пунктах, глибше пізнати їх спосіб життя при відвідуванні самодіяльного музею народного побуту Чорнобильського Полісся. Вартість таких екскурсій коливається від $45 до $500 [5]. Це залежить від тривалості поїздки, яка включає в себе проживання в готелі м. Чорнобиль, авторський супровід ліквідаторів аварії і спеціально підготовлених гідів, навчання радіаційного виживання, страховку, трансфер, перегляд добірки документальних фільмів, карти маршруту, іменні сертифікати про відвідування Чорнобильської зони відчуження.

До такої подорожі допускають осіб, які досягли 18 років і не мають медичних протипоказань до впливу іонізуючого випромінювання. В'їзд в Зону і виїзд з неї здійснюється тільки через контрольно-пропускні пункти (КПП), тільки при наявності дозволу на відвідування (через систему «Електронний квиток»). Відвідування зони відчуження рекомендовано з використанням відповідних комплектів засобів захисту [4].

Хоча туризм у Чорнобильській зоні і почав розвиватися, ще існують проблеми і перешкоди, які потрібно негайно вирішувати. Частина прибутку, який надходить від організації туристичних подорожей до ЧАЕС, має спрямовуватися на вирішення екологічних проблем понівеченої території або ж могли б стати додатковим джерелом фінансування науково-дослідної діяльності в зоні відчуження.

Таким чином, «темний» туризм допомагає людству усвідомити масштаби катастрофи через долі тисяч людей – її учасників, свідків і жертв, змушує людей визнати необхідність примирення між людиною, наукою і технологіями, які поставили під конкретну загрозу існування людської цивілізації і самої планети Земля, осмислити уроки трагедії в усіх сферах життя. Даний вид туризму має всі перспективи на існування та на подальший глибокий розвиток і наукове вивчення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Державне агентство з управління зоною відчуження [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://dazv.gov.ua.

2. Ємельяненко Я., Мирний С. Подолання криз інноваційним туризмом (на прикладі проєкту «ЧОРНОБИЛЬ ТУР») / Я. Ємельяненко, С. Мирний // Туризм у XXI столітті: виклики та реагування: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 27.11.2020 р.). – Київ: КНУ імені Тараса Шевченка, 2020. – С. 116-121.

3. Кушнірук Г.В., Скрипай К.В. Туризм катастроф: тіні Хіросіми й Нагасакі, Чорнобиля та Фукусіми / Г.В. Кушнірук, К.В. Скрипай // Інноваційні технології в готельно-ресторанному та туристичному бізнесі. Збірник матер. студ. звітної наук.-практ. конф. (Львів, 27.02.2018 р.). – Львів : ЛІЕТ, 2018. – С. 45-47.

4. Про затвердження Порядку відвідування зони відчуження і зони безумовного (обов'язкового) відселення: Наказ Міністерства надзвичайних ситуацій України № 1157 від 02.11.2011 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1319-11#Text.

5. ЧОРНОБИЛЬ ТУР. Національний провайдер екскурсій в Чорнобильську зону. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.chernobyl-tour.com.

6. Центр організаційно-технічного і інформаційного забезпечення управління зоною відчуження. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.facebook.com/cotiz.org.ua/posts/3418920194888102.